

Ryszard Żmuda

Mgr Bolesław HOWORKA (ur. 1932)
Poznań – AM

Forum Bibliotek Medycznych 6/1 (11), 454-468

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mgr Bolesław Marian HOWORKA (ur. 1932), polonista, prawnik, bibliotekoznawca, radca prawny, działacz społeczny, nauczyciel akademicki, starszy kustosz dyplomowany, dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Urodził się 16 lipca 1932 roku w Poznaniu, w rodzinie inteligentnej Michała i Heleny z domu Biegała. Ojciec był adwokatem, działaczem politycznym, żołnierzem podziemia, który został zamordowany w KL Auschwitz 10 III 1942 roku. Matka zmarła w 1999 r. w Poznaniu. Miał troje rodzeństwa: siostrę Barbarę Szubert (1934–1999) lekarza dentystę i magistra teologii oraz dwóch braci: Wiesława (1936–2003) technika budownictwa i Przemysława (1939–1940). Żonaty z Gabriellą Marianną z domu Frąckowiak, magistrem inżynierem rolnictwa, asystentem w Katedrze Uprawy Łąk i Pastwisk Akademii Rolniczej w Poznaniu, projektantem, starszym projektantem i głównym projektantem w Biurze Projektów Melioracji Wodnych w Poznaniu, autorką kilku publikacji naukowych oraz kilkuset ekspertyz i innych opracowań tego typu. Miał syna Michała Bolesława (1959–1980) studenta prawa.

Do Prywatnej Szkoły Podstawowej im. Stanisława Kostki w Poznaniu uczęszczał w roku szkolnym 1938/1939, później do Publicznej Szkoły Powszechnej Nr 118 w Warszawie (1940–1944), następnie kontynuował naukę w Gimnazjum im. Gotthilfa Bergera w Poznaniu (1945–1949) i w Liceum im. Jana Kantego w Poznaniu (1949–1951). Studiował w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu 2 kierunki, które ukończył z tytułem zawodowym magistra: filologii polskiej (1955) i prawa (1965). Napisał prace magisterskie na Wydziale Filologicznym: *Zagadnienia paremiograficzne w pracach Biernata z Lublina*, pod kierunkiem prof. dr Jerzego Ziomka oraz na Wydziale Prawa i Administracji: *Stanowisko prawne dyrektora administracyjnego szkoły wyższej*, której promotorem był prof. dr Zbigniew Janowicz. Podwyższył kwalifikacje składając egzamin dla kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych przed Komisją Egzaminacyjną przy Ministrze Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1981). Jest także radcą prawnym (Lpr-Pz-750/83). Uczestniczył w seminariach i konferencjach naukowych w Wielkiej Brytanii i Republice Federalnej Niemiec.

Zajmowane stanowiska i pełnione funkcje. Publiczna Szkoła Powszechna Nr 44 w Poznaniu (1950/1951) – nauczyciel języka polskiego; Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – sekretarz Uczelni, asystent JM Rektora (1955–1962); Szpital Kliniczny Nr 4 AM – zastępca dyrektora ds. administracyjno-ekonomicznych (1962–1972); Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Poznania – wicedyrektor (1972–1974), następnie Zespołu Opieki Zdrowotnej Poznań-Stare Miasto – wicedyrektor (1974–1977); Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Biblioteka Główna, dyrektor 1 X 1977– 30 IV 1998). W latach 1983–2000 dodatkowo pracował na 1/2 etatu, jako radca prawny w różnych zakładach opieki społecznej, ale przede wszystkim w Instytucie Ortopedii i Rehabilitacji AM, późniejsza nazwa: Państwowy Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi. Przebywając na emeryturze nadal współpracuje z biblioteką uczelnianą.

Po śmierci ojca, „pracował” od 1942 roku, m. in. rozwoził do kawiarni w Warszawie ciastka wypiekane przez matkę, która musiała utrzymać rodzinę, był także w czasie Powstania Warszawskiego gońcem w placówce RGO-Warszawa-Śródmieście, przy ulicy Hożej, a w latach 1945-1950 pomagał jako sprzedawca w kiosku prowadzonym przez matkę, który otrzymała jako wdowa po zamordowanym więźniu politycznym. W stolicy znalazł się wraz z rodziną po ucieczce przed aresztowaniem ojca. Od października 1944 roku mieszkał w majątku rodzinnym „Marszowiec” pod Krakowem, gmina Zielonki, skąd zostali wysiedleni wiosną 1945 roku, po dokonaniu parcelacji na podstawie dekretu KRN o reformie rolnej. Będąc wicedyrektorem Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta Poznania, nadzorował budowę i rozruch Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Poznaniu, przy ulicy Lutyckiej. Pracując w Szpitalu Klinicznym Nr 4/Instytucie AM, był współorganizatorem zajęć z „autoterapii” (biblioterapii, muzykoterapii), nadzorował jego rozbudowę, a następnie uruchomienie nowego skrzydła Ośrodka Rehabilitacji. Opiekował się wówczas Drużyną Harcerską „Nieprzetartego Szlaku” (drużynowy dr Piotr Janaszek). Był aktywnym działaczem harcerskim. W Gimnazjum wstąpił do Poznańskiej Czarnej Trzynastki. Ostatnią jego funkcją w 1949 roku była zastępcy hufcowego Hufca ZHP Poznań-Grunwald. Późniejsza działalność w harcerstwie to ścisła współpraca z instruktorami drużyn dla dzieci niepełnosprawnych.

Był działaczem spółdzielczości mieszkaniowej, wiceprzewodniczącym Rady Osiedla, przewodniczącym Komisji Rewizyjnej, członkiem Komisji Statutowej Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Winogrady”, a także delegatem Spółdzielni na Krajowy Zjazd Związku Spółdzielni Mieszkaniowych.

Biblioteką uczelnianą kierował 21 lat, ale już w latach 1957-1962, jako asystent Rektora AM (Sekretarz Uczelni) miał w zakresie swoich obowiązków m.in. prowadzenie Wydawnictwa Uczelni oraz koordynowanie nadzoru władz Uczelni nad Biblioteką Główną. Jako dyrektor Biblioteki Głównej kontynuował działalność swojego poprzednika mgra Jana Walińskiego. W czasie jego pracy zwiększyła się powierzchnia użytkowa Biblioteki z ok. 600 m², przy ul. Sierocej 10 (w 1977 roku) i uzyskała dodatkowe pomieszczenia ok 200 m², przy ul. Łąkowej i Nowowiejskiego (do 800 m² w 1979 roku). W latach 80-tych na cele biblioteczne został zaadaptowany dawny Pawilon Polonii Zagranicznej, Powszechnej Wystawy Krajowej przy ul. Parkowej 2, (w latach 60-tych Stołówka Uczelni). W roku przejścia na emeryturę (1998) Biblioteka dysponowała powierzchnią ok. 2 500 m². W tym budynku zostały wdrożone nowe techniki informatyczne, m. in. w 1989 roku została tam jako pierwsza w Polsce (w tym samym dniu także w Bibliotece Głównej Akademii Medycznej w Bydgoszczy) możliwość korzystania ze źródeł informacji na dyskietkach (Current Contents) i CD-ROM (Index Medicus). W następnych latach Biblioteka uzyskała połączenie z siecią internetową, rozbudowano także komputerową sieć wewnętrzną w całym budynku.

Prowadził zajęcia dydaktyczne z „Przysposobienia bibliotecznego” i „Naukowej informacji medycznej”, a także (dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego AM) seminarium z zakresu „Prawa służby zdrowia”. Był także wykładowcą prawa służby zdrowia na licznych kursach doskonalących dla lekarzy i średniego personelu medycznego. Aktywnie uczestniczył wygłaszając liczne referaty na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, zjazdach delegatów SBP (1990, 1993) oraz prowadząc wykłady i prezentacje w różnych instytucjach. Ostatnio m. in. Bibliotece Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia Uniwersytetu w Białymstoku (2013).

Praca naukowa: podejmował problematykę badawczą z zakresu organizacji ochrony zdrowia, prawa, historii medycyny i bibliotekarstwa. Ogłosił drukiem ok. 300 publikacji. W bibliografii podmiotowej zarejestrowano 307 pozycji, w tym książki, 4 monografie wydane przez SBP, liczne artykuły, 10 rozdziałów w pracach zbiorowych (głównie w skryptach dla studentów medycyny) oraz ok. 50 referatów. Był współautorem kilku statutów, w Uczelni, szpitalach, bibliotece oraz Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Winogrody”, jak też stowarzyszeń i fundacji, głównie charytatywnych, Fundacji Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”, a ostatnio dla Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (2007). Należał do komitetów redakcyjnych czasopism: *Bibliotekarz*, *Biuletyn GBL*, *Biuletyn Informacyjny AM w Poznaniu*, *Nowiny Lekarskie*. Uczestniczył w opracowaniu 2 ustaw o szkolnictwie wyższym (1980/1981), współpracując z zespołem, któremu przewodniczył prof. dr hab. Resich, oraz o bibliotekach (1995/1996). Uchwalona ustawa w zasadniczy sposób odbiega od projektu opracowanego przez Jerzego Maja i Bolesława Howorkę. Jego imponujący dorobek publikacyjny powinien być podstawą do nadania stopnia naukowego doktora. Ilością i jakością opracowań przewyższa kilku doktorów razem wziętych.

Był członkiem: Związku Harcerstwa Polskiego (1944, 1945-1950), Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (1956-1989), Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (1977-), Zarządu Głównego (1981-1989), Głównej Komisji Rewizyjnej – przewodniczący (1989-1991), Komisji Statutowej, Komisji Legislacyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego – przewodniczący (2005-), członek honorowy (2005), Zarządu Okręgu SBP w Poznaniu – wiceprzewodniczący (dwie kadencje), Komisji Koordynacyjnej Bibliotek Medycznych – przewodniczący, Miejskiej Rady Seniorów miasta Poznania (2007-2010), Senatu Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (1977–1998).

Otrzymał odznaczenia: Srebrny Krzyż Zasługi (1969), Złoty Krzyż Zasługi (1977), Honorową Odznakę m. Poznania i województwa poznańskiego (1980), Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” (1984), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1989), Honorową Odznakę „Za zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego (1989), Srebrną Honorową Odznakę Centralnego Związku Budownictwa Mieszkaniowego (1989), Honorową Odznakę SBP (1994, 1999), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1998), Medal Komisji Edukacji Naukowej (1999), Medal „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” (2002), Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2007) oraz nagrody: Ministra Kultury i Sztuki, JM Rektora AM, Marszałka Województwa Wielkopolskiego im. Andrzeja Wojtkowskiego, za wybitne zasługi w zawdzie bibliotekarskim (1999).

Hobby: turystyka, filatelistyka

Spis publikacji

1959

1. Administracja gospodarcza. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 3 Poznań 1959 s. 233-240

2. Organizacje partyjne, związkowe, młodzieżowe i naukowe. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 3. Poznań 1959 s. 221-232

3. Państwowe Szpitale Kliniczne. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 3 Poznań 1959 s. 217-220

4. Red.: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. / red. nac. Adam Wrzosek, Janusz Groniowski. T. 1-3. Poznań 1959

Współaut.:

5. Rektorat Akademii Medycznej. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 1 Poznań 1959 s. 41-42

6. Senat Akademii Medycznej. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 1 Poznań 1959 s. 43-57

7. Utworzenie Akademii Medycznej w Poznaniu. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 1 Poznań 1959 s. 33-36

8. Władze rektorskie Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. W: Kronika Akademii Medycznej w Poznaniu: od 1 stycznia 1950 r. do 30 września 1957 r. T. 1 Poznań 1959 s. 37-40

1964

9. O administracji szkoły wyższej. *Życie Szk. Wyz.* 1964 R. 12 nr 6 s. 89-100
Założenia pracy magisterskiej

1968

10. Ekonomiczne i organizacyjne aspekty koncentracji i integracji w kompleksie szpitali przy ul. Lutyckiej w Poznaniu. *Szpit. Pol.* 1968 T. 12 nr 6 s. 272-274

11. [Głos w dyskusji na Sympozjum Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Szpitalnictwa, Poznań, 17 V 1968 r.]. *Szpit. Pol.* 1968 T. 12 nr 6 s. 283

12. Perspektywy rozwoju nowo budowanego szpitala przy ul. Lutyckiej w Poznaniu na tle dążności do koncentracji i integracji funkcji. *Szpit. Pol.* 1968 T. 12 nr 6 s. 267-269

Współaut.: Jan Fibak, ..., Henryk Marcinkowski

13. Próba centralizacji funkcji żywienia w szpitalach poznańskich. *Szpit. Pol.* 1968 T. 12 nr 5 s. 215-218, nr 6 s. 267-269

1969

14. Problemy organizacji pracy w szpitalu zintegrowanym. *Szpit. Pol.* 1969 T. 13 nr 5 s. 266-268

1970

15. Aktualne problemy projektowania inwestycji opieki zdrowotnej. *Szpit. Pol.* 1970 T. 14 nr 1 s. 39-40

1971

16. Instytut Ortopedii i Rehabilitacji Akademii Medycznej w Poznaniu. *Szpit. Pol.* 1971 T. 15 nr 5 s. 265-271

17. Zaopatrzenie społeczne inwalidów w świetle obowiązujących przepisów prawnych. *Biul. Woj. Kom. Zw. Zaw.* 1971 R. 10 nr 25/26 s. 87-100

1972

18. Administracja szpitala w opinii jego pracowników. *Szpit. Pol.* 1972 T. 16 z. 5 s. 223-227

19. O administracji szpitala. *Szpit. Pol.* 1972 T. 16 z. 1 s. 10-13

20. Odpowiedzialność za majątek szpitala. *Szpit. Pol.* 1972 T. 16 z. 3 s. 125-128

1974

21. Konferencja organizatorów ochrony zdrowia w dniach 10-12 X 1973 r. w Bratysławie. *Szpit. Pol.* 1974 T. 18 z. 3 s. 147-148

1975

22. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Akademii Medycznej w Łodzi. Ekspertyza ZTE ... [i in.]. Bydgoszcz 1975.- 53 s.

23. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Akademii Medycznej w Łodzi. Projekt organizacji ... [i in.]. Bydgoszcz 1975.- 76 s.

1976

24. Charakterystyka organizacyjna Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Akademii Medycznej w Łodzi. W: Założenia metodyczne projektowania. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne AM Łódź. [Bydgoszcz 1976] s. 63-89

1978

25. 10 lat ustawy o bibliotekach. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1978 R. 3 nr 1/2 s. 60-64, tab.

26. Kierowanie zespołem opieki zdrowotnej. *Org. Met. Tech.* 1978 R. 21 nr 11 s. 26-28

27. Korzystanie z mikroform w bibliotekach zakładowych. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1978 R. 3 nr 1/2 s. 58-59

28. Ocena dotychczasowej działalności oraz plany na najbliższe dwa lata Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Poznaniu. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1978 R. 3 nr 1/2 s. 49-57

29. Odpowiedzialność majątkowa pracowników za mienie zakładu służby zdrowia. *Szpit. Pol.* 1978 T. 23 z. 5 s. 235-239

30. Profesor Edward Howorka (1914-1978). *Szpit. Pol.* 1978 T. 23 nr 5 s. 251-252

Współaut.: Anna Golenia, ..., Helena Basińska

31. Realizacja funkcji nadzoru w zespole opieki zdrowotnej. *Org. Met. Tech.* 1978 R. 21 nr 7 s. 39-41

1979

32. Administracja w ZOZ. *Służ. Zdr.* 1979 nr 12 s. 4

33. Aktualne potrzeby użytkowników informacji naukowej regionu w naukach medycznych. (Referat wygłoszony na sesji naukowej „Miejsce informacji regionalnej w krajowym systemie informacji naukowej”, Poznań 23 X 1979). Poznań, AM, 1979.- 21 s.

34. Lokale dla Biblioteki Akademii Medycznej w Poznaniu. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1979 R. 4 nr 1 s. 66-67

35. Szpital zespolony oraz jego miejsce w systemie zespolonej opieki zdrowotnej. *Szpit. Pol.* 1979 T. 23 z. 6 s. 29-273

36. Wybrane elementy prawa. W: Organizacja ochrony zdrowia : materiały do ćwiczeń dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego i V roku Oddziału Stomatologii : praca zbiorowa / pod red. Eugeniusza Wąsiewicza. Poznań 1979 s. 112-131

1980

37. Naukowa informacja medyczna w systemie działania biblioteki centralnej i bibliotek współdziałających. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1980 R. 5 nr 1/2 s. 59-72

38. Odpowiedzialność materialna pracowników biblioteki w świetle przepisów prawnych. *Prz. Bibl.* 1980 R. 48 z. 4 s. 355-362

39. Przyjęcie na leczenie szpitalne jako decyzja administracyjna. *Med. Dydak. Wychow.* 1980 R. 12 nr 1 s. 41-48

1981

40. Wybrane problemy organizacji pracy w bibliotece. *Por. Bibl.* 1981 R. 33 nr 10 s. 235-239, nr 11/12 s. 273-280; 1982 R. 34 nr 1 s. 8-10

41. Wypożyczanie materiałów bibliotecznych w świetle przepisów prawnych. *Bibliotekarz* 1981 R. 48 nr 2 s. 35-36

1982

42. Biblioteki i ich pracownicy w świetle nowej ustawy. *Życie Szk. Wyz.* 1982 R. 30 nr 10 s. 51-57

43. Integracja środowiska zawodowego bibliotekarzy w świetle prawa. *Bibliotekarz* 1982 R. 49 nr 6 s. 129-133

44. Nowy statut Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W: Informator Bibliotekarza i Księgarza za rok 1983: praca zbiorowa / pod. red. Ewy Pawlikowskiej. Warszawa 1982 s. 77-83

45. Z problematyki kierowania biblioteką. *Por. Bibl.* 1982 R. 34 nr 4 s. 71-74, nr 5 s. 103-108, nr 6 s. 135-138

1983

46. Akademia medyczna a państwowy szpital kliniczny. *Med. Dydak. Wychow.* 1983 nr 1/2 s. 1-9

47. Informacje o systemie płacowym nauczycieli akademickich. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1983 R. 8 nr 1 s. 25-30

48. Karta obiegowa a zobowiązania wobec biblioteki. *Por. Bibl.* 1983 R. 35 nr 11/12 s. 280-281

49. Samorządna uczelnia i jej statut. *Życie Szk. Wyz.* 1983 R. 31 nr 2 s. 19-25
50. Sytuacja pracowników szkoły wyższej w świetle przepisów ustawy o szkolnictwie wyższym. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1983 R. 8 nr 1 s. 10-24
51. Ustawa o szkolnictwie wyższym a działanie systemu biblioteczno-informacyjnego szkoły. *Aktual. Probl. Inf.* 1983 R. 28 nr 5 s. 7-10
52. Wspomnienie pośmiertne o mgr. Janie Walińskim (1911-1983). *Biul. Inf. AM Pozn.* 1983 R. 8 nr 3 s. 36-37
Współaut.: ..., Regina Tobolewska, Aniela Piotrowicz
53. Wypożyczanie bezrewersowe i jego aspekty. *Por. Bibl.* 1983 nr 3 s. 51-52
54. Wypożyczanie i rewers biblieczny. *Prz. Bibl.* 1983 R. 51 z. 1 s. 27-36
55. Zasięg i rozpiętość kierowania a struktura organizacyjna zespołu opieki zdrowotnej. W: Metody oceny stanu zdrowia ludności oraz zarządzanie i kierowanie w ochronie zdrowia: materiały III Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Medycyny Społecznej [Poznań, 16-17 XI 1980] : praca zbiorowa / pod red. Eugeniusza Wąsiewicza [i in.]. Poznań 1983 s. 401-406
- 1984
56. Bibliotekarze a ustawa czyli słów kilka o dezintegracji środowiska. *Bibliotekarz* 1984 R. 51 nr 8 s. 213-217
57. Biblioterapia. Sesja Naukowo-Szkoleniowa Bibliotekarzy Medycznych. Poznań 21 kwietnia 1983 r. *Biul. GBL* 1984 R. 30 nr 336 s. 3-4
58. Czytelnik w bibliotece a przepisy prawne. *Rocz. Bibl.* 1984 R. 28 nr 1 s. 295-311
59. Jan Waliński. (1911-1983). *Rocz. Bibl.* 1984 R. 28 nr 1/2 s. 485-488
60. Jeszcze o udostępnianiu. *Prz. Bibl.* 1984 R. 52 z. 2 s. 189-193
61. Kilka uwag o samorządności szkół wyższych. W: Materiały z Konferencji nt. Samorząd społeczny w systemie politycznym PRL. [Poznań, 21 III 1983]. *Zesz. Nauk. Pozn.* 1984 Ser. Politol. nr 21 s. 107-108
62. Mgr Jan Waliński (1911-1982). *Bibliotekarz* 1984 R. 51 nr 4 s. 125
Współaut.: ..., Regina Tobolewska, Aniela Piotrowicz
63. Statut biblioteki. *Por. Bibl.* 1984 R. 36 nr 2 s. 189-193, nr 11/12 s. 295-299
64. Ustawa o bibliotekach. *Prz. Bibl.* 1984 R. 52 z. 2 s. 137-146
65. Wykładowa praca i przepisy płacowe bibliotekarzy. *Bibliotekarz* 1984 R. 51 nr 6/7 s. 197-200
1985
66. Akty normatywne o bibliotekarzach dyplomowanych. *Bibliotekarz* 1985 R. 52 nr 2 s. 25-30
67. Biblioteka Główna Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu organizatorem międzynarodowego sympozjum (5-7 XII 1985). *Inf. Bibl. Gł. AM Pozn.* 1985 nr 3 s. 69-72
68. Podstawy prawne informacji naukowej i działalności resortowej sieci naukowej informacji medycznej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W: Sympozjum „Problemy naukowej informacji medycznej” z okazji X-lecia systemu MEDINFORM. Poznań, 5-7 XII 1983 / pod red. Haliny Dusińskiej, Dariusza Kuźmińskiego. Warszawa 1985 s. 12-13
69. Regulaminy w bibliotece. *Por. Bibl.* 1985 R. 37 nr 3 s. 72-75
70. W czterdziestą rocznicę uchwalenia dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi. *Biul. GBL* 1985 R. 31 nr 338 s. 3-9
71. Ważna dla bibliotekarzy zmiana ustawy: kodeks postępowania cywilnego. *Bibliotekarz* 1985 R. 52 nr 12 s. 18-19
72. Z problematyki zarządzania biblioteką. *Prz. Bibl.* 1985 R. 53 nr 1 s. 5-18
1986
73. Ochrona książki bibliecznej. *Por. Bibl.* 1986 R. 38 nr 7/8 s. 8-10
74. Odpłatność za naukową informację medyczną. *Aktual. Probl. Inf.* 1986 T. 31 nr 6 s. 39-42
75. Rec.: Zarzębski Tadeusz: Polskie prawo biblieczne 1773-1983; Katalog aktów normatywnych polskiego prawa bibliotecznego 1773-1983. Warszawa 1985. - *Bibliotekarz* 1986 R. 53 nr 1/2 s. 16-18
76. Wewnątrzzakładowe akty normatywne. *Nowe Prawo* 1986 R. 42 nr 9 s. 83-91

1987

77. Angielsko-polskie seminarium na temat stosowania nowych technik w działalności biblioteczno-informacyjnej. *Bibliotekarz* 1987 R. 54 nr 12 s. 9-15

78. Bezpłatne pozyskiwanie materiałów bibliotecznych. *Por. Bibl.* 1987 R. 39 nr 3 s. 25-27

79. Integracja bibliotekarstwa i informacji naukowej a nowa ustawa. *Por. Bibl.* 1987 R. 39 nr 7/8 s. 3-7

80. Jeszcze o prenumeracie czasopism z II obszaru płatniczego. *Aktual. Probl. Inform.* 1987 R. 32 nr 1 s. 33-35

81. Jeszcze o sprawie roszczeń biblioteki o zapłatę odszkodowania przez nierzetelnego czytelnika. *Por. Bibl.* 1987 R. 39 nr 10/11 s. 17

82. Mgr Jan Waliński (1911-1983). *Biul. GBL* 1987 R. 33 nr 340 s. 67-70, portr.

Współaut.: ... , A[niela] Piotrowicz, R[egina] Tobolewska

83. Pravovye normy v oblasti naušč informacii i funkcionirovanie vedomstvennoj seti naušč medicinskoj informacii v Pol'skoj Narodnoj Respublike. W: Problemy Naučnoj Medicinskoj Informacii: materiały simposiuma, posvjačenojnennogo desjatiletiju sistemy MEDINFORM. Poznań, 5-7 XII 1985. Varšava 1987 s. 69-81

84. Struktura organizacyjna SINTO a budowa i funkcjonowanie resortowej sieci naukowej informacji medycznej. *Aktual. Probl. Inf.* 1987 R. 32 nr 3 s. 21-26

85. Szpital kliniczny. *Życie Szk. Wyz.* 1987 R. 35 nr 5 s. 61-76

86. Współpraca Głównej Biblioteki Lekarskiej z siecią w zakresie działalności informacyjnej. (koreferat do wystąpienia D. Kuźmińskiego). *Biul. GBL* 1987 R. 33 nr 340 s. 26-30, il.

1988

87. Od dekretu do ustawy i w dwadzieścia lat później. *Bibliotekarz* 1988 R. 55 nr 4/5 s. 3-10

88. Polskie prawo biblioteczne i pożądane kierunki regulacji prawnych w zakresie bibliotekoznawstwa. *Prz. Bibl.* 1988 R. 56 nr 3/4 s. 393-402

89. Sieć biblioteczna resortu zdrowia i opieki społecznej a ustawa o bibliotekach. *Biul. GBL* 1988 R. 34 nr 341/342 s. 37-42

90. Statut i regulamin organizacyjny. *Org. Met. Tech.* 1988 R. 32 nr 3 s. 40-42

1989

91. Niektóre zastosowania nowoczesnej techniki w bibliotekach brytyjskich. (Komunikat). *Biul. GBL* 1989 R. 35 nr 343 s. 141-142

92. O reformie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. *Bibliotekarz* 1989 R. 56 nr 6 s. 22-24

93. „Po pierwsze – nie szkodzić”. Głos w dyskusji w sprawie ustawy o informacji naukowej i technicznej. *Bibliotekarz* 1989 R. 56 nr 10-12 s. 12-16

94. Scenariusz wystawy: Akademia Medyczna w Poznaniu 1950-1989 (70-lecie Uniwersytetu Poznańskiego / współautor? Juliusz Podolski; oprac. graf. Jolanta Denel-Kosicka. *Inf. Bibl. Gl. AM Pozn.* 1989 z. 2 s. 54-112

1990

95. Dary zagraniczne dla polskich bibliotek medycznych. *Biul. GBL* 1990 R. 36 nr 344 s. 13-19

96. Elementy prawa dla bibliotekarzy i dokumentalistów. Warszawa: SBP, 1990.- 119 s.

97. Samorząd terytorialny, organy administracji rządowej, biblioteka. *Por. Bibl.* 1990 nr 7/8 s. 3-8

98. Z problematyki kierowania i nadzoru nad bibliotekami zakładowymi w szkole wyższej. *Biul. GBL* 1990 R. 36 nr 344 s. 25-30

1991

99. Autorecenzja. *Por. Bibl.* 1991 R. 43 nr 6 s. 19-21

100. Biblioteka główna szkoły wyższej i jej pracownicy w nowej ustawie o szkolnictwie wyższym. *Bibliotekarz* 1991 R. 58 nr 1 s. 6-9

101. Co dalej po uchynieniu Uchwały nr 35 w sprawie informacji naukowej? *Bibliotekarz* 1991 R. 58 nr 7/8 s. 11-13

102. Jan Waliński (1911-1983), bibliotekarz. W: Szkice do portretów przedstawicieli medycyny poznańskiej 1945-1985 : praca zbiorowa / pod red. Jana Hasika, Romana K. Meissnera. Poznań 1991 s. 308-309

103. Jeszcze o „polityce bibliotecznej” ... i nie tylko. *Bibliotekarz* 1991 R. 58 nr 6 s. 13-17

104. Narada dyrektorów bibliotek szkół wyższych. *Bibliotekarz* 1991 R. 58 nr 7/8 s. 33-34

105. Odpowiedzialność materialna pracowników bibliotek. *Bibl. w Szk.* 1991 s. 1-5
106. Rada biblioteczna – dyrektor biblioteki głównej uczelni. *Bibliotekarz* 1991 R. 58 nr 11/12 s. 22-24
107. Ustawa musi być znowelizowana. *Bibliotekarz* 1991 R. 58 nr 6 s. 25-26
1992
108. Biblioteka wojewódzka i biblioteka miejska... *Por. Bibl.* 1992 R. 44 nr 10 s. 12-13
109. Bibliotekarze i biblioteki uczelniane nowelizacja Ustawy o szkolnictwie wyższym. *Bibliotekarz* 1992 R. 59 nr 4 s. 4-6
110. Biblioteki a ustawa o systemie oświaty. *Por. Bibl.* 1992 R. 44 nr 1 s. 9-10
111. Działalność systemu biblioteczno-informacyjnego Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w 1991 r. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1992 R. 17 nr 2 s. 34-41
112. Jeszcze o bibliotekarzach dyplomowanych... *Bibliotekarz* 1992 R. 59 nr 10 s. 2, 28
113. Jeszcze raz w sprawie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. *Por. Bibl.* 1992 R. 44 nr 11/12 s. 10
114. Ogólnopolska konferencja dyrektorów bibliotek szkół wyższych podlegających Ministerstwu Edukacji Narodowej, 1991.06.07, Gdańsk. *Biul. GBL* 1992 R. 38 nr 346 s. 76-78
115. Starszy kustosz dyplomowany kat. S. *Bibliotekarz* 1992 R. 59 nr 2 s. 6-7
116. Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. *Por. Bibl.* 1992 R. 44 nr 3 s. 1-4
117. Wideokaseta w bibliotece. *Por. Bibl.* 1992 R. 44 nr 5 s. 16-20
118. Wideokaseta w bibliotece szkolnej. *Por. Bibl.* 1992 R. 44 nr 11/12 s. 22-24
1993
119. Aktualne problemy prawne polskiego bibliotekarstwa i informacji naukowej. *Prz. Bibl.* 1993 R. 61 nr 3/4 s. 183-192
120. Biblioteki naukowe w projekcie nowej ustawy o bibliotekach. *Biul. GBL* 1993 T. 39 nr 348 s. 3-9
121. „Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej” – organ bibliotekarstwa medycznego – opinie czytelników – analiza zawartości roczników 1983-1991. W: X Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych, Gdańsk, 23-25 VI 1993 : materiały. Gdańsk 1993 s. 45-54. – Toż [w streszcz]: W: Tamże s. 6
122. Czy nowa funkcja biblioteki naukowej? *Med. Dydak. Wychow.* 1993 R. 25 nr 3/4 s. 112-118
123. Czy ustawa o bibliotekach jest potrzebna? *Por. Bibl.* 1993 R. 45 nr 7/8 s. 1-6
124. Dwaj kustosze biblioteczni w uczelni. *Bibliotekarz* 1993 T. 60 nr 12 s. 17
125. X Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych w Gdańsku. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1993 R. 18 nr 3 s. 66-68
126. „Jubileuszowa” Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych w Gdańsku. *Bibliotekarz* 1993 T. 60 nr 10 s. 35-36
127. Kaseta video – temat wciąż na czasie. *Por. Bibl.* 1993 R. 45 nr 11 s. 3-4
128. [List do redakcji]. *Bibliotekarz* 1993 T. 60 nr 7/8 s. 2-3, nr 12 s. 17
129. Podstawy prawne funkcjonowania informacji naukowej w Polsce. *Prz. Bibl.* 1993 R. 61 nr 1/2 s. 88-93
130. Problemy prenumeraty zagranicznych czasopism medycznych. *Biul. GBL* 1993 T. 39 nr 348 s. 11-19
Współaut.: Jacek Głębocki, ...
131. Ustawa o szkolnictwie wyższym – temat stale aktualny. *Bibliotekarz* 1993 T. 60 nr 11 s. 3-4
132. Ustawa z dnia ... o bibliotekach. Projekt, wersja III-A. *Bibliotekarz* 1993 T. 60 nr 3 s. 5-10
Współaut.: ..., [Jerzy] Maj
133. Zmiany w statucie SBP. *Bibliotekarz* 1993 T. 60 nr 7/8 s. 12-14
1994
134. Biblioteki szkolne i pedagogiczne a projekt nowej ustawy bibliotecznej. *Bibliotekarz* 1994 R. 61 nr 5 s. 7-12
135. O prawach pokrewnych i o czym jeszcze stanowi nowa ustawa o prawie autorskim. *Por. Bibl.* 1994 R. 46 nr 9 s. 10-13

136. Prawa autorskie. *Por. Bibl.* 1994 R. 46 nr 6 s. 1-5 nr 7/8 s. 13-17

137. Program komputerowy jako przedmiot prawa autorskiego. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1994 R. 19 nr 6 s. 59-63

138. Przedmiot i podmiot prawa autorskiego w nowej ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych. *Por. Bibl.* 1994 R. 46 nr 5 s. 1-5

139. Statut Rady Krajowego Systemu Biblioteczno-Informacyjnego. (Projekt) *Biul. Inf. ZG SBP* 1994 nr 2 s. 54-58

Współaut.: ..., J[erzy] Maj

140. Ustawa o bibliotekach (projekt). [wersja V. 5 z 29 VI 1994] *Bibliotekarz* 1994 R. 61 nr 7/8 s. 3-12;

Toż. *Biul. Inf. ZG SBP* 1994 nr 2 s. 47-53

Współaut.: ..., J[erzy] Maj

141. Ustawa z dnia o bibliotekach. Projekt, wersja V, z 23 V 1994 r. *Biul. Inf. ZG SBP* 1994 nr 1 s. 51-60

Współaut.: ..., J[erzy] Maj

142. Wokół projektu ustawy o bibliotekach. *Bibliotekarz* 1994 R. 61 nr 10 s. 5-7

Współaut.: ..., J[erzy] Maj

143. Z wizytą w firmie Swets. *Biul. GBL* 1994 r. 40 nr 349 s. 97-99

1995

144. Artystyczne wykonania, fonogramy i wideogramy w nowym prawie autorskim. *Por. Bibl.* 1995 R. 47 nr 3 s. 18-25

145. Bibliometria – uwagi po roku. *Med. Dydak. Wychow.* 1995 R. 27 nr 1/2 s. 166-170

146. Biblioteka uczelniana i jej pracownicy w ustawach o szkolnictwie wyższym wczoraj – dzisiaj – jutro. W: Biblioteka naukowa – automatyzacja, organizacja, zarządzanie: materiały z konferencji naukowej „Organizacja i zarządzanie bibliotekami naukowymi w procesie automatyzacji”. Poznań, 15-17 XI 1994 r. Warszawa 1995 s. 182-195

147. Bibliotekarz a rachunkowość. *Por. Bibl.* 1995 R. 47 nr 2 s. 4-7

148. Bibliotekarz-twórca jako podmiot prawa autorskiego. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 2 s. 6-9

149. Bibliotekarze i ustawa o prawie autorskim. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 1 s. 13-18

150. Denominacja w bibliotece. *Por. Bibl.* 1995 R. 47 nr 1 s. 13-15

151. Dysertacja nieopublikowana jako materiał biblioteczny w świetle przepisów ustawy o prawie autorskim. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 7/8 s. 33-34

152. Główna Biblioteka Lekarska w Warszawie i Krajowa Sieć Bibliotek Medycznych. *Biul. GBL* 1995 R. 41 nr 351 s. 39-48, il.

153. Komentarz do ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. *Por. Bibl.* 1995 R. 47 nr 9 s. 8-11

154. Kustosze biblioteczni i starsi bibliotekarze w bibliotece szkoły wyższej – dzisiaj. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 4 s. 18-19

155. Prawo autorskie a działalność biblioteczna (na marginesie pewnej opinii prawnej). *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 6 s. 12-15

156. Program komputerowy jako przedmiot prawa autorskiego. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 3 s. 11-14

157. Redakcja czasopisma, autor artykułu i prawo autorskie. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 12 s. 18-21

158. Stan prawny zapisu komputerowego w działalności bibliotecznej. *Por. Bibl.* 1995 R. 47 nr 4 s. 11-14

159. Ustawianie czy wywracanie ustawy. *Bibliotekarz* 1995 R. 62 nr 10 s. 5-10

160. Własność intelektualna bibliotekarzy w świetle nowej ustawy o prawie autorskim. *Biul. GBL* 1995 R. 41 nr 352 s. 15-19

1996

161. Aspekty prawne kształcenia bibliotekarzy. W: Kształcenie bibliotekarzy dla przyszłości: materiały z ogólnopolskiej Konferencji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Jachranka k. Warszawy, 22-24 X 1995. II Forum SBP'95. Warszawa 1996 s. 186-193

162. Bibliotekarze medyczni z Polski z wizytą w bibliotekach niemieckich. *Bibliotekarz* 1996 R. 63 nr 10 s. 21-24, il.

163. Dokument nieopublikowany – materiał biblioteczny czy archiwalny? Propozycja rozwiązania problemu udostępniania. *Bibliotekarz* 1996 R. 63 nr 3 s. 14-16

164. List do Przewodniczącego Sejmowej Podkomisji ds. Rozpatrzenia Rządowego Projektu Ustawy o Bibliotekach. *Bibliotekarz* 1996 R. 63 nr 6 s. 2, 29
165. [List do Redakcji]. *Bibliotekarz* 1996 R. 63 nr 2 s. 2, 45
166. O krajowej sieci bibliotek medycznych (w roku 50-lecia Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie). *Prz. Bibl.* 1996 R. 64 nr 1 s. 33-40
167. Odpowiedzialność materialna nauczyciela bibliotekarza za zbiory. *Bibl. w Szk.* 1996 R. 6 nr 6 s. 1-3
168. Prawo autorskie a sytuacja pracownika nauki. *Med. Dydak. Wychow.* 1996 R. 28 nr 3/4 s. 103-119
169. Prawo autorskie w bibliotece szkolnej. *Bibl. w Szk.* 1996 R. 6 nr 3 s. 1-3
170. Rozważania o dekrete bibliotecznym. W: Półwiecze dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi : refleksje i opinie bibliotekarzy : materiały ze spotkania „okrągłego stołu. Warszawa, 17 IV 1996. Warszawa 1996 s. 90-91
171. Sprawozdanie z wyjazdu bibliotekarzy medycznych do bibliotek niemieckich. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1996 R. 21 nr 3 s. 76-79
Współaut.: ..., Aniela Piotrowicz
172. Twórca i jego prawo do wynagrodzenia. *Bibliotekarz* 1996 R. 63 nr 5 s. 14-15
173. Udostępnianie zbiorów bibliecznych w świetle przepisów nowej ustawy o prawie autorskim. *Biul. GBL* 1996 R. 42 nr 345 s. 27-33
174. Własność intelektualna bibliotekarzy w świetle nowej ustawy o prawie autorskim. *Biul. GBL* 1996 R. 42 nr 352 s. 15-19
175. Z problemów planowania obsady personalnej w bibliotekach akademickich. Uwagi do referatu wygłoszonego na konferencji „Organizacja i zarządzanie bibliotekami naukowymi w procesie automatyzacji. Problemy okresu przejściowego”. Poznań, 17 listopada 1994 r. *Biul. GBL* 1996 R. 42 nr 354 s. 73-78
- 1997
176. Bibliotekarskie prawa nabyte. *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 6 s. 15-16
177. Karta Bibliotekarza? *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 5 s. 11-12
178. Licencjat, magisterium... *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 3 s. 15-16
179. Moim zdaniem. *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 9 s. 22, 26
180. Normatywność uwarunkowania działalności bibliotekarzy. W: Kreatywność bibliotekarzy: materiały z Ogólnopolskiej Konferencji pt. „Społeczno-kulturalna i zawodowa kreatywność bibliotekarzy”, Miedzeszyn, 13-14 VI 1997. Warszawa 1997 s. 32-46
181. O koordynatorze działalności biblioteczno-informacyjnej. *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 4 s. 2-4
182. O krajowym Systemie Biblioteczno-Informacyjnym. *Prakt. Teor. Inf.* 1997 nr ½ s. 31-34
183. O projekcie „Programu rozwoju informacji naukowej i technicznej w Polsce (z zadaniami do 2000 r.). *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 2 s. 5-8
184. Otwarcie Konferencji. W: Biblioteki medyczne wobec problemów informacji elektronicznej. Poznań, 20-21 XI 1997 : materiały z Konferencji / red.: Aniela Piotrowicz, Jan Kaczmarek. Poznań 1997 s. 9-10
185. Prawo autorskie. Konwencja berneńska i polska ustawa. *Prz. Bibl.* 1997 T. 65 nr 2/3 s. 175-188
186. Prawo autorskie w działalności bibliotekarskiej. Warszawa : Wydaw. SBP, 1997. – 193 s. – Nauka-Dydaktyka-Praktyka. [T.] 23
187. Profesor Franciszek Raszeja: in memoriam 1896-1942 : refleksje w setną rocznicę urodzin. *Now. Lek.* 1997 R. 66 nr 3 s. 335-342
Współaut.: Andrzej Nowakowski, Franciszek Tobjasz, ...
188. Status prawny bibliotekarza w szkole wyższej. W: Zawód bibliotekarza dziś i jutro: materiały z konferencji, Łódź 15-16 X 1996. Warszawa 1997 s. 75-89
189. Ustawa o bibliotekach – próba analizy. *Por. Bibl.* 1997 R. 49 nr 11 s. 1-7
190. Ustawa o prawie autorskim o dozwolonym użytku chronionych utworów (uwagi ogólne). *Biul. Inf. AM Pozn.* 1997 R. 22 nr 6 s. 76-78
191. Ustawa o prawie autorskim o obowiązkach

redaktorów i wydawców czasopism. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1997 R. 22 nr 4 s. 62-64

192. Ustawa z mojego złego snu. *Bibliotekarz* 1997 R. 64 nr 12 s. 3-7

193. Wnioski z Konferencji / oprac. przez komisję ...W: Biblioteki medyczne wobec problemów informacji elektronicznej. Poznań, 20-21 XI 1997: materiały z Konferencji/red.: Aniela Piotrowicz, Jan Kaczmarek. Poznań 1997 s. 135-136

Współaut.: Eugeniusz Janowicz, Józefa de Laval, Edward Pi-goń, ...

1998

194. Normatywne uwarunkowania dydaktycznej funkcji biblioteki głównej szkoły wyższej. W: Materiały z XVII Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych nt.: Dydaktyczne funkcje biblioteki głównej akademii medycznej z uwzględnieniem wykorzystania technik informatycznych. Poznań, 3-5 czerwca 1998 r. Poznań 1998

195. O projekcie ustawy, ważnej dla bibliotekarzy. *Bibliotekarz* 1998 R. 65 nr 4 s. 15-18

196. Państwowy Szpital Kliniczny nr 4 im. Wiktora Degi AM w Poznaniu. W: Księga Pamiątkowa w 85-lecie Ortopedii Poznańskiej 1913-1998. Poznań 1998 s. 96-98

197. Pod drzwiami Unii Europejskiej, czyli o kierunkach zmian w prawie bibliotecznym. W: Biblioteki w reformie administracyjnej: materiały z ogólnopolskiej konferencji dyrektorów WBP nt.: Zmiany w prawie bibliotecznym". Radom 15-16.06.1998 r. Warszawa 1998 s. 24-32

198. Szpital kliniczny: mity czy rzeczywistość. *Służ. Zdr.* 1998 nr 47/48 s. 4, 6

199. Ustawa o prawie autorskim o korzystaniu z utworu w zakresie własnego użytku osobistego. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1998 R. 23 nr 1 s. 29-30

1999

200. A propos ... pewnego wywiadu. *Biul. Inf. AM Pozn.* 1999 R. 24 nr 3 s. 81-82

201. Biblioteki wobec ustawy o ochronie danych osobowych. *Bibliotekarz* 1999 R. 66 nr 7/8 s. 13-15

202. Konsorcja Bibliotekarskie w Polsce. *Biul. GBL* 1999 nr 359 s. 39-46, il.

203. Kopiowanie – roszczenie bezzasadne? *Bibliotekarz* 1999 R. 66 nr 6 s. 7-9

204. Ochrona zbiorów bibliecznych w świetle przepisów. *Bibliotekarz* 1999 R. 66 nr 3 s. 6-8

205. VI Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Warszawa 5-6 listopada 1999 r. *Paragraf Pozn.* 1999 nr 3/4 s. 4-8

206. Szpital kliniczny – wczoraj, dzisiaj i ... ? *Now. Lek.* 1999 nr 5 s. 500-514

207. Szpitale kliniczne po nowelizacji ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. *Biul. Inf. AM* 1999 nr 1 s. 29-33

208. Uwagi do projektu ustawy o szkolnictwie wyższym. *Bibliotekarz* 1999 R. 66 nr 11 s. 8-9

2000

209. Biblioteki powiatowe – dzisiaj. *Bibl. Pozn.* 2000 nr 16 s. 15-20

210. Licencje ustawowe – prawa i obowiązki bibliotek. *Bibliotekarz* 2000 R. 67 nr 10 s. 18-20

211. Nad tekstem najnowszego projektu ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”. *Bibliotekarz* 2000 R. 67 nr 5 s. 2-4

212. Prawo autorskie i medyczna kartoteka haseł wzorcowych. *Biul. GBL* 2000 nr 363 s. 45-48

213. Publiczny zakład opieki zdrowotnej. *Paragraf Pozn.* 2000 nr 4 s. 23-24

214. Sieć biblieczna i biblioteki poza siecią. *Bibliotekarz* 2000 R. 67 nr 4 s. 23-24

215. Wybrane informacje o prawie dla studentów medycyny. W: Zdrowie publiczne i medycyna społeczna: skrypt dla studentów / pod red. Eugeniusza P. Wąsiewicza. Poznań 2000 s. 132-192

2001

216. Europejski Trybunał Praw Człowieka. *Paragraf Pozn.* 2001 nr 2 s. 5-6

217. Jan Waliński 1911-1983. W: Słownik bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000. Poznań 2001 s. 164-167

218. Nowa ustawa o bibliotekach pilnie poszukiwana. Głos w dyskusji – w perspektywie wejścia Polski do Unii Europejskiej. *Bibliotekarz* 2001 R. 68 nr 12 s. 5-8

219. Prawa człowieka w świetle Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. *Paragraf Pozn.* 2001 nr 3 s. 5-6

2002

220. Bibliotekarskie potyczki z prawem i urzędnikami, czyli rozważań o demokratycznym państwie prawnym ciąg dalszy. *Bibliotekarz* 2002 R. 69 nr 5 s. 2-5

221. Bibliotekarz w demokratycznym państwie prawnym. *Bibliotekarz* 2002 R. 69 nr 4 s. 3-7, 15

222. Dozwolony użytek chronionych utworów. *Bibliotekarz* 2002 R. 69 nr 9 s. 9-13

223. [Głos w dyskusji]. W: Polskie bibliotekarstwo w perspektywie wejścia do Unii Europejskiej: materiały z ogólnopolskiej konferencji towarzyszącej Krajowemu Zjazdowi Delegatów SBP. Warszawa-Miedzeszyn, 8-9 VI 2002. Warszawa 2002 s. 105-108

224. Listy. *Czasopismo specjalistyczne i jego nakład.* *Bibliotekarz* 2002 R. 69 nr 10 s. 2

225. Podstawowe akty normatywne polskiego prawa bibliotecznego – w perspektywie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. *Bibl. Pozn.* 2002 nr 20 s. 1-11

226. Publikacje i działalność twórcza pracowników Biblioteki Głównej. W: *Półwiecze Biblioteki Głównej 1952-2002 / oprac. zbiorowe pod red. Anieli Piotrowicz.* Poznań 2002 s. 50-58

227. Refleksje przed Zjazdem. *Bibl. Pozn.* 2002 nr 19 s. 1-6

Współaut.: ..., Franciszek Łozowski

228. „Społeczeństwo informacyjne”. *Bibliotekarz* 2002 R. 69 nr 1 s. 3-10

2003

229. Co nas czeka? Polskie biblioteki w Unii Europejskiej. *Panorama Wielkop. Kult.* 2003 nr 2 s. 11-13

230. O organizacjach bibliotekarskich i o finansowaniu niemieckich bibliotek medycznych (reminiscencje po VIII Konferencji bibliotek medycznych w Kolonii). *Bibliotekarz* 2003 R. 70 nr 1 s. 30-31

231. Prawo a biblioteki szkół wyższych: materiały konferencyjne. W: XXII Konferencja Szkoleniowa Bibliotek Medycznych nt.: „Rozwój zintegrowanych usług bibliotecznych”. Warszawa, 23-24

czerwca 2003 r. Warszawa 2003 s. 108-113

232. Ustawa o bibliotekach i problem odpłatności za usługi bibliotek. *Bibliotekarz* 2003 R. 70 nr 2 s. 2

233. Ustawa o Krajowym Systemie Biblioteczno-Informacyjnym. *Bibliotekarz* 2003 R. 70 nr 12 s. 3-5

234. Ustawa o ochronie danych osobowych i obowiązki bibliotek uczelnianych. *Bibliotekarz* 2003 R. 70 nr 11 s. 2, 18

235. [Wspomnienia o Prof. Eugeniuszu Piotrze Wąsiewiczzu]. W: „Pamiętam jak dziś” / pod red. Leszka Bartkowiaka, Tomasza Maksymiuka. Poznań 2003 s. 59-61

236. Zawód bibliotekarza w świetle przepisów prawnych. W: *Materiały z ogólnopolskiej konferencji pt.: „Zawód bibliotekarza dziś i jutro”. Nałęczów 18-20 września 2003 r.* Warszawa 2003 s. 11-28 – Seria: Nauka-Dydaktyka-Praktyka, nr 64

2004

237. Biblioteka główna centralny uczelniany ośrodek informacji naukowej w świetle projektu ustawy: „Prawo o szkolnictwie wyższym”. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 1 s. 3-7

238. Jeszcze raz o zawodzie regulowanym. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 9 s. 2, 8

239. Kilka uwag bibliotekarza na marginesie ustawy: „Prawo zamówień publicznych”. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 7/8 s. 29-31

240. O statusie prawnym biblioteki – zakładu publicznego. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 3 s. 16-19

241. Opłaty od urzędzeń reprograficznych. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 2 s. 2

242. Uwagi dotyczące ustawy z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 6 s. 2

243. Użytkownik czyli klient. *Bibliotekarz* 2004 R. 71 nr 9 s. 16-20

2005

244. Bibliotekarze wobec ustawy „Prawo zamówień publicznych”. W: XXIII Konferencja Problematyka Bibliotek Medycznych „Polityka gromadzenia i profilowania zbiorów w polskich bibliotekach medycznych w dobie nowoczesnych technologii

informatycznych”. Gdańsk, 21-22 VI 2004. [Warszawa] 2005 s. [1-7] – EBIB Materiały konferencyjne nr 10

245. Biblioteki a sprawa podatku od towarów i usług. *Bibliotekarz* 2005 R. 72 nr 3 s. 15-17

246. Dozwolony użytek chronionych utworów w znolizowanej ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych. *Bibliotekarz* 2005 R. 72 nr 2 s. 15-23

247. O odpowiedzialności materialnej nauczyciela bibliotekarza za mienie szkoły. *Bibl. w Szk.* 2005 nr 1 s. 2-5

248. Prawo autorskie w szkole i w bibliotece. *Bibl. w Szk.* 2005 nr 3 s. 2-3

249. Prawo do nieodpłatnego korzystania z utworu w zakresie własnego użytku osobistego. *Bibliotekarz* 2005 R. 72 nr 12 s. 11-18

250. Rozważania o ustawach bibliotecznych. W: Wokół bibliotek i bibliotekarstwa: księga Jubileuszowa dedykowana Janowi Wołoszowi. Warszawa 2005 s. 104-112

251. Status bibliotekarza w bibliotece naukowej. W: Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji: działania i codzienność: materiały konferencyjne, Poznań 15-17 VI 2005 / pod red. Haliny Ganińskiej. T. 1. Poznań 2005 s. 279-290

252. Ustawa o prawie autorskim w praktyce bibliotecznej. W: Ogólnopolska konferencja „Biblioteki publiczne w otoczeniu prawnym”. Opole-Turawa, 26-28 IV 2005. [Opole 2005] s. [1-12] – Wersja na CD-ROM

253. Zakupy książek do bibliotek – na marginesie opinii Urzędu Zamówień Publicznych. *Bibliotekarz* 2005 R. 72 nr 7/8 s. 22-24

2006

254. Biblioteka cyfrowa i prawo autorskie. *Bibliotekarz* 2006 nr 10 s. 7-11

255. Co wolno bibliotece? O art. 28 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. *Bibliotekarz* 2006 R. 73 nr 3 s. 12-16

256. Copyright and delivery of documents in Poland. W: 2. deutsch-polnischer bibliotekarischen Workshop “Full-text Services: print + digital”. 23-24 October, Hannover. [B.m.wyd. 2006] s. 1-12 – wersja na CD-ROM

257. Nowa ustawa – nowa sytuacja biblioteki uczelnianej. W: 25 Jubileuszowa Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych „Kształcenie użytkowników naukowej informacji medycznej – koncepcje i doświadczenia”. Lublin – Kazimierz Dolny, 12-14 czerwca 2006 r. [B.m.wyd. 2006] s. 49-66

Toż: Warszawa: Stow. Bibl. Pol., KWE, Red. „Elektronicznej biblioteki” EBIB 2006 s. 1-12

258. Prawa autorskie do artykułu w czasopiśmie naukowym. *Bibliotekarz* 2006 R. 73 nr 5 s. 14-17

259. Prawo i standardy w bibliotekach szkół wyższych. W: Standardy i normy prawne w bibliotekach uczelnianych: stan obecny i przyszłość: VIII Konferencja Bibliotek Szkół Wyższych Niepaństwowych, Warszawa 22-24 czerwca 2006. [Warszawa 2006] s. 1-12, bibliogr., Streszcz.

260. Rozprawy pod opieką. *Forum Akad.* 2006 nr 1 s. 30-32

2007

261. Biblioteka główna uczelni i ustawy o szkołach wyższych. *Bibliotekarz* 2007 R. 74 nr 2 s. 7-10

262. Ustawa „Prawo o szkolnictwie wyższym” o bibliotekach i bibliotekarzach. *Bibliotekarz* 2007 R. 74 nr 3 s. 2-6, bibliogr.

2008

263. Bibliotekarze wobec ustawy „Prawo zamówień publicznych”. *Forum Bibl. Med.* 2008 R. 1 nr 2 s. 218-227

264. Biblioteki naukowe wobec ustawy o prawie autorskim po implementacji przepisów UE. W: 26 Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych „Naukowa informacja medyczna w Polsce. Biblioteki medyczne wobec potrzeb środowisk medycznych oraz perspektywy ich rozwoju w realiach Unii Europejskiej”. Bydgoszcz 15-17 IX 2008. [Bydgoszcz 2008] s. 7

265. Jedna ustawa o bibliotekach, czy też kilka aktów normatywnych? *Bibliotekarz* 2008 R. 75 nr 4 s. 10-12

266. Krajowa Rada Biblioteczna – wczoraj, dzisiaj i ... propozycje na jutro. *Bibliotekarz* 2008 R. 75 nr 3 s. 6-10

267. Miejsce biblioteki głównej – uczelnianego ośrodka informacji naukowej w projekcie ustawy

„Prawo o szkolnictwie wyższym”. *Forum Bibl. Med.* 2008 R. 1 nr 1 s. 350-360

268. O statucie Biblioteki ... i nie tylko. *Bibliotekarz* 2008 R. 75 nr 7/8 s. 13-16

269. Prawne uwarunkowania systemu doc@med w kraju i za granicą. *Forum Bibl. Med.* 2008 R. 1 nr 2 s. 388-396

270. Prawo a biblioteki szkół wyższych. *Forum Bibl. Med.* 2008 R. 1 nr 1 s. 254-261

2009

271. Bezpłatne korzystanie z utworu. *Forum Akad.* 2009 nr 5 s. 28-30

272. Biblioteki naukowe wobec ustawy o prawie autorskim po implementacji przepisów Unii Europejskiej. *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 2 s. 384-411

273. Czy ochrona praw nabytych nie obejmuje wszystkich obywateli? *Bibliotekarz* 2009 R. 76 nr 9 s. 11-12

274. Nowa ustawa – nowa sytuacja biblioteki uczelnianej. *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 192-208

275. Prawa autorskie pracownika szkoły wyższej. *Forum Akad.* 2009 nr 3 s. 21-23

276. Problem łączenia bibliotek w świetle prawa. *Por. Bibl.* 2009 nr 9 s. 13-16

277. Stowarzyszenie bibliotek. *Bibliotekarz* 2009 nr 6 s. 14-15

278. Udostępnianie w bibliotece cyfrowej. *Forum Akad.* 2009 nr 7/8 s. 44-46

279. Ustawa o bibliotekach i zawód bibliotekarza. *Bibliotekarz* 2009 nr 5 s. 15-19

2010

280. Bibliotekarz i prawo: podstawowe informacje o prawie dla pracowników bibliotek. Warszawa: Wydaw. SBP, 2010. – 233, [11] s.: bibliogr.

281. Biblioteki uczelni oraz ich pracownicy wobec prawa autorskiego. *Bibliotekarz* 2010 nr 9 s. 7-10

282. Biblioteki wobec prawa autorskiego w procesie digitalizacji zbiorów i tworzenia bibliotek cyfrowych. *Forum Bibl. Med.* 2010 R. 3 nr 2 s. 252-264

283. Jak kształtowała się współpraca dyrektorów bibliotek głównych akademii medycznych. *Forum Bibl. Med.* 2010 R. 3 nr 1 s. 695-196, portr.

284. Refleksje emerytowanego dyrektora. *Forum Bibl. Med.* 2010 R. 3 nr 1 s. 80

285. Sytuacja prawna użytkownika w bibliotece uczelnianej. *Forum Bibl. Med.* 2010 R. 3 nr 1 s. 81-99

286. Ustawa - bibliotekarz dyplomowany - biblioteka uczelni. *Forum. Akad.* 2010 nr 7 s. 80-81

2011

287. Aspekty prawne twórczości bibliotekarzy-pracowników bibliotek medycznych. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 1 s. 412-427

288. Autorskie prawa osobiste i cytowanie czyli o plagiacie i cytacie. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. ...

289. Biblioteki wobec znowelizowanych przepisów o podatku od towarów i usług. *Bibliotekarz* 2011 nr 6 s. 33

290. Dyrektor biblioteki uczelni – funkcja i stanowisko. *Bibliotekarz* 2011 2011 nr 5 s. 31-32

291. Jestem przeciwnikiem ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. *Bibliotekarz* 2011 nr 4 s. 3-7

292. Komentarz do listów Ewy Dobrzyńskiej-Lankosz i Lucjana Bilińskiego opublikowanych w numerze 4/2011 „Bibliotekarza”. *Bibliotekarz* 2011 nr 6 s. 2-3

293. Prawo autorskie o dozwolonym użytku chronionych utworów. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 1 s. 63-80

294. Usługa biblioteczna i „usługa pocztowa”. *Bibliotekarz* 2011 nr 5 s. 33-34

295. Ustawa o bibliotekach: nieuporządkowane przemyślenia starego bibliotekarza. *Bibliotekarz* 2011 nr 7/8 s. 11-15, bibliogr.

2012

296. Autorskie prawa osobiste i cytowanie czyli o plagiacie i cytacie. *Forum Bibl. Med.* 2012 R. 45 nr 1 s. 9

297. Biblioteki naukowe i dozwolony użytek chronionych utworów. *Forum Bibl. Med.* 2012 R. 5 nr 1 s. 508-520

298. Dyplomowani bibliotekarze. Rozważań starego bibliotekarza o zawodzie – ciąg dalszy. *Bibliotekarz* 2012 nr 9 s. 9-13

299. O regulowanym zawodzie bibliotekarza. *Bibliotekarz* 2012 nr 6 s. 13-18

300. Prawo autorskie w pracy bibliotekarza: Warszawa: Wyd. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Nauka-Dydaktyka-Praktyka, 2012.- 375 s., portr., okł. IV, bibliogr.; ISBN 978-83-61464-73-0

301. Przesyłanie zdigitalizowanych artykułów na prośbę użytkownika za pośrednictwem Internetu. *Bibliotekarz* 2012 nr 4 s. 11-16

2013

302. Czy nowe zadanie dla bibliotekarzy dyplomowanych? *Forum Bibl. Med.* 2013 R. 6 nr 2

303. Mgr Jan Waliński (1911-1983). *Forum Bibl. Med.* 2013 R. 6 nr 1 s. 533-536, portr., bibliogr.

304. O deregulacji i zawodzie bibliotekarza. *Bibliotekarz* 2013 nr 10 s. 39-44

305. O uchwale Sądu Najwyższego. *Bibliotekarz* 2013 nr 9 s. 45-47

306. Skanowanie zbiorów bibliotecznych. *Bibliotekarz* 2013 nr 11 s. 46-47

307. Udostępnianie skopiowanego utworu. *Bibliotekarz* 2013 nr 12 s. 45-46

Prace redakcyjne czasopism

1. *Biuletyn Informacyjny Akademii Medycznej w Poznaniu*. Poznań

Od roku ... Biuletyn Informacyjny Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

2. *Bibliotekarz*. Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy. Warszawa

Członek kom. red. *Bibliotekarz* w latach 1985-2009

3. *Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej* / red. nacz. Janusz Kapuścik. Warszawa

Członek kom. red.(1978-1998)

4. *Nowiny Lekarskie*. Medical News / red. nacz. Jan Hasik. Poznań

Członek kom. red. (1994-1997)

Edward Muszański: Howorka Michał (1900-1942). W: *Polski słownik biograficzny* / red. nacz. Kazimierz Lepski T. 10. Wrocław; Kraków; Warszawa 1962-1964 s. 37-38; Zygmunt Kaczmarek: Howorka Michał (1900-1942), adwokat, działacz polityczny. W: *Wielkopolski słownik biograficzny* / przew. kom. red. Antoni Gąsiorowski, Jerzy Topolski. Warszawa; Poznań 1981 s. 258-259; <http://pl.wikipedia.org/wiki/MichałHoworka>; *Who's Who in the World*. Ed. 12. New Providence, NJ 1995 s. 629; *Who is who in Poland*. Wyd. 8. uzup. Zug. 2010; Aniela Piotowicz: Bolesław Howorka wieloletni dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. *Biul. GBL* 1999 nr 360 s. 81-92, portr., bibliogr.; *Kronika Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 1917-2000*: praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Kempy. Warszawa 2001.- Toż. 1917-2007. Warszawa 2007; Bolesław Howorka: Publikacje i działalność twórcza pracowników Biblioteki Głównej. W: *Półwiecze Biblioteki Głównej 1952-2002*: oprac. zbiorowe / pod red. Anieli Piotrowicz. Poznań 2002 s. 50-59, portr. s. 7; Ewa Grzędzielewska, Dorota Hepner: Referaty prezentowane na konferencjach naukowych. W: *Tamże* s. 59-64; Elżbieta Kraśewska: Emerytowani dyrektorzy i kierownicy bibliotek medycznych. *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 31, portr.; Rafał Sierchuła: Michał Howorka (1900-1941). W: *Lista strat działaczy obozu narodowego w latach 1939-1455: słownik biograficzny*. T. 1. Warszawa 2010 s. 144-145, portr., bibliogr.; Franciszek Łozowski: Wniosek o nadanie godności członka honorowego SBP Bolesławowi Howorce [z 20 IX 2004 roku]. s. 1-3; Ryszard Żmuda: „Leksykon biograficzny uczonych” i „Słownik pracowników bibliotek medycznych” na łamach *Forum Bibliotek Medycznych*. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. 303, 307, 309, 310, 313, 314, 317, 318; Serwis fotograficzny (ilustracje, portrety). *Forum Bibl. Med.* 2008 R. 1 nr 1 s. 122, 132, nr 2 s. 98-100, 108, 109, 288, 297; 2009 R. 2 nr 1 s. 31, 120, 124, nr 2 s. 129, 132, 146; 2010 R. 3 nr 1 s. 695, 717, 724, 735, 758, 763, nr 2 s. 570, 572, 594, 604, il.; 2011 R. 4 nr 1 s. 606, 607, 616, 627, 637, 647, 649, 653, 657, 663, 665-666, 669, 670-672, il.; 2012 R. 5 nr 1 s. 699, 700-701, 706, 711, 723, 724, 727, il. – (Toż wersja online (<http://www.bg.umed.lodz.pl>); Archiwum Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – akta osobowe; Materiały i informacje przekazane przez mgr Bolesława Howorkę autorowi hasła biograficznego.

Ryszard Żmuda